

Sygn. akt VI Gz 259/14

POSTANOWIENIE

Dnia 8 października 2014 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Anna Walus-Rzasa

Protokolant: st. sekr. sądowy Magdalena Kamuda

po rozpoznaniu w dniu 8 października 2014 r. w Rzeszowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa: (...) Grupa Sp. z o.o. w W.

przeciwko : (...) Sp. z o.o. w W.

o zapłatę

na skutek zażalenia pozwanego na postanowienie Sądu Rejonowego w Przemyślu V Wydziału Gospodarczego z dnia 2 lipca 2014 r., sygn. akt V GNc 70/14

postanawia: oddalić zażalenie.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Rejonowy w Przemyślu oddalił wniosek pozwanego o zwolnienie od kosztów sądowych. W uzasadnieniu postanowienia Sąd Rejonowy wskazał, że pozwany w żaden sposób nie wykazał braku dostatecznych środków na koszty postępowania, do czego był zobowiązany stosownie do art. 103 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. Sąd Rejonowy wskazał, że osoba prawna ubiegająca się o takie zwolnienie, zgodnie z utrwaloną praktyką i orzecznictwem zobowiązana jest do samodzielnego wykazania braku środków bez wezwania Sądu w tym zakresie.

Zażalenie na powyższe postanowienie złożył pozwany domagając się uchylenia zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu zażalenia pozwany zarzucił naruszenie art. 103 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych poprzez odmowę zwolnienia pozwanego od ponoszenia kosztów sądowych w zakresie opłaty sądowej od zarzutów od nakazu zapłaty oraz naruszenie art. 130 § 1 kpc w zw. z art. 126 § 1 pkt 3 kpc poprzez nie wezwanie pozwanego do usunięcia braków formalnych wniosku o zwolnienie od kosztów w zakresie opłaty sądowej od zarzutów. W uzasadnieniu zażalenia pozwany podniósł, że motywował swój wniosek przejściowymi trudnościami finansowymi spółki, których nie można było uprzednio przewidzieć. Podał, że spółka nie ma możliwości uzyskania pożyczek ani dopłat od wspólników. Spółka podejmuje coraz to nowe inicjatywy restrukturyzacyjne, nie mniej jednak znaczna redukcja kosztów nie przynosi znaczących rezultatów. Trudności finansowe pozwanego spowodowane są zaległościami z zapłatą czynszów przez najemców a także koniecznością poniesienia przez pozwanego kosztów związanych z adaptacją lokali dla nowych najemców. Z tych względów pozwany nie posiada środków niezbędnych na uiszczenie opłaty sądowej od zarzutów.

Pozwany zarzucił, że wobec braku załączenia przez stronę pozwaną dokumentów na poparcie swoich twierdzeń dotyczących wniosku o zwolnienie od kosztów Sąd winien wezwać stronę pozwaną do uzupełnienia braków wniosku w tym zakresie w trybie art. 126 § 1 pkt 3 kpc.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie strony pozwanej nie zasługuje na uwzględnienie.

Na mocy art. 103 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (DZ.U. z 2005 r. , Nr 167, poz. 1398 ze z późn. zmn.) Sąd może przyznać zwolnienie od kosztów sądowych osobie prawnej, jeżeli wykazała, że nie ma dostatecznych środków na ich uiszczenie.

We wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych strona pozwana powołała się na przejściowe trudności finansowe, które powodują, że nie może ponieść kosztów sądowych. Sąd Rejonowy nie wzywał o uzupełnienie tego wniosku poprzez przedłożenie dokumentów wskazujących na te przejściowe trudności pozwanego. Jednakże przejściowe trudności finansowe nie są dostateczną podstawą do zwolnienia od kosztów sądowych albowiem podstawą taką jest brak wystarczających środków na uiszczenie opłaty, który winien być przez stronę domagającą się zwolnienia wykazany.

Strona pozwana – jak wynika z uzasadnienia zażalenia – zdawała sobie sprawę, że wnosząc o zwolnienie od kosztów powinna przedstawić dokumenty na poparcie swoich twierdzeń, jednakże ich nie przedstawiła. W uzasadnieniu zażalenia strona pozwana podtrzymała również twierdzenie, że brak środków na uiszczenie opłaty sądowej jest spowodowany przejściowymi trudnościami finansowymi. Wskazała, że obecnie spółka musi ponieść koszty związane z adaptacją lokali dla nowych najemców. Nie ma też możliwości uzyskania pożyczek i dopłat od wspólników. Wskazane wyżej argumenty nie mogą być podstawą do zwolnienia od kosztów sądowych.

Chwilowa zła sytuacja majątkowa strony prowadzącej bieżącą działalność gospodarczą , sama przez się nie uzasadnia wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych. Koszty sądowe należą do normalnych kosztów działalności gospodarczej, koszt udziału w procesie sądowym jest elementem tej działalności i wymaga na równi z koniecznością zapewnienia środków na bieżącą działalność, także zapewnienia środków na opłaty sądowe. Strona biorąca udział w postępowaniu sądowym powinna liczyć się z wydatkami i poczynić odpowiednio wcześniej stosowne oszczędności. Oznacza to, że osoba prawna winna tak gospodarować posiadanymi przez siebie środkami finansowymi, aby móc przeznaczyć je, o ile zajdzie taka potrzeba, na koszty związane z prowadzeniem postępowania sądowego w charakterze powoda, bądź pozwanego.

Z informacji strony pozwanej zawartych w zażaleniu wynika, że strona pozwana posiada środki finansowe jednakże przeznacza je na koszty związane z adaptacją lokali dla nowych najemców. Zdaniem Sądu Okręgowego tak jak wyżej to wskazano osoba prawna prowadząca działalność gospodarczą powinna uwzględniać konieczność ponoszenia środków na prowadzenie procesu sądowego a wydatki z tym związane nie mogą być traktowane marginalnie.

Planowanie wydatków bez uwzględnienia powyższej zasady jest naruszeniem równoważności w traktowaniu swoich powinności finansowych, zaś strona, która realizuje swoje zobowiązania w taki sposób, że wyzbywa się zdolności do zapłaty kosztów sądowych – preferencyjnie traktując inne zobowiązania – nie może prawne skutecznie podnieść zarzutu, iż odmowa zwolnienia jej od kosztów sądowych jest ograniczeniem dostępności do realizacji jej praw przed sądami (por. postanowienie SA w Szczecinie z dnia 20.01.2009 r. , I ACz 3/09, postanowienie SA w Gdańsku z 9.07.1992r. , I ACz 393/92 , wokanda 1993/2/32 , Lex 9145).

Rozpoznając wniosek o zwolnienie od kosztów należy mieć na uwadze, że pochopte uwzględnienie wniosku o zwolnienie powodowałoby, że Skarb Państwa stałby się kredytodawcą, pokrywającym koszty dochodzenia należności przez podmioty gospodarcze , co niewątpliwie sprzeczne jest z art. 103 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Z powyższych względów, Sąd Okręgowy oddalił zażalenie pozwanego na podstawie art. 385 w związku z art. 397 § 2 kpc.